

I Koningen 19:12-13

1 de HEERE verschijnt Elia 2 de HEERE vermaant Elia

Gemeente,

Misschien hadden wij het precies andersom verwacht. Dat de HEERE eerst onderwijs en dan voedsel zou geven aan Elia. Eerst alles uitpraten en rechtzetten, en dan de gunst van de maaltijd. Daar zijn wij ook nog al eens toe geneigd. Eerst moet alles uitgepraat zijn en de wereld uit zijn en dan kunnen we elkaar weer een hand geven en samen verder gaan. Eerst ontdekking, dan ontferming.

Maar de HEERE doet het precies andersom. Zo goed is Hij. Hij geeft Elia eerst te eten. En begint niet met 'Elia, hoe kom jij hier? Ben jij nou Mijn dienstknecht? Biecht eerst eens op.' Maar de HEERE geeft Elia eerst te eten. Toont hem Zijn gunst, Zijn trouw. Zo goed is de HEERE. Hij weet van Zijn maaxsel is te wachten. Dat het teveel voor Elia zou zijn geweest om eerst onder handen genomen te worden. Dat hij ten diepste snakt naar ontferming.

Je kunt het misschien vergelijken met je kind dat veel te hard en onvoorzichtig gefietst heeft en gevallen is. Daar ligt-ie. Kapotte broek en geschaafde knie, arm open en bloed op het hoofd. Dan kun je als moeder twee dingen doen. Je kan ernaartoe lopen en beginnen met: hoe heb je dat kunnen doen, waarom deed je ook zo onvoorzichtig, waar ben je tegenaan gereden? En geen hand uitsteken naar die knie, die arm, en zijn hoofd. Je kunt ook direct die wonden aanpakken en verbinden en helpen. En dan later, als je samen thuis bent en de schrik over is, dan vraag je ook: hoe kwam dat nou, waarom was je zo onvoorzichtig, wat gebeurde er precies.

Nou, zo doet de HEERE. Die troost zoals een moeder troost. Hij ontfermt Zich. Verbindt de wonden, troost het hart en laat merken: Ik en zo getrouw als sterk, Ik zal Mijn werk voleindigen. Dat liet Hij vanmorgen zien. En proeven. Het zwakke, het hulpeloze Ik sterk en help het. Maar nu dat gebeurd is, blijft het wel nodig dat ook dat andere komt. Dat de HEERE Elia onderwijst en terechtwijst. Dat blijft wel nodig. Ook na ontvangen zegeningen, na genoten gunsten. Dan is het niet zo dat er niets meer te leren valt. Ook na de grootste zegeningen blijft onderwijs, terechtwijzing oefening nodig. Dus ook na het Heilig Avondmaal.

1 de HEERE verschijnt Elia

En dat doet de HEERE onnavolgbaar wijs. Elia, wat maakt gij hier? De HEERE begint met het stellen van een vraag. Dat weet elke hulpverlening ook vandaag de dag. Je moet niet beginnen met een heel

verhaal over iemand uit te storten, maar laat iemand eerst zijn hart uitstorten. Dat is nog van belang voor elk huisbezoek, elk gesprek in hulpverlening: begin maar met vragen stellen. Daar komt voor ons mensen nog bij: anders ga je misschien een heel verhaal houden over wat jij denkt waar iemand mee zit en hoe hij dat voelt of zou moeten voelen. Zorg eerst dat je weet hoe iemand er aan toe is en het zelf ervaart. Zo doet de HEERE hier: Elia stort voor Mij uit je hele hart. Zo doet Hij nog steeds, geeft Hij het gebed: stort voor Mij uit uw ganse hart. Alle gevoelens en gedachten, ja alle, stort ze uit voor de Heere. Zeg maar wat er in je leeft, wat dingen met je gedaan hebben. Al is het nog zo zwart, nog zo slecht, nog zo krom, nog zo gekwetst en teer. Stort het voor Hem uit.

Nou, dat hoeft de HEERE geen twee keer te zeggen tegen Elia. Het golft eruit hebben wij de indruk. Ik heb zeer geijverd voor U, maar zij hebben Uw altaren verbroken, Uw verbond verlaten. Ik ben alleen maar overgebleven en zij proberen mij te doden. We vatten het wat samen: HEERE, ik ben voor U bezig geweest, maar het helpt allemaal niks. U doet er toch niks aan. U grijpt toch niet in. En daarom gaat het maar door de afval van U en gaan ze hun gang maar. En straks ben ik ook in hun handen gevallen. Heere, zo is het gewoon. Ik heb met alle gebrek gedaan wat ik kan, maar U doet er niets aan.

Herkenbaar? In de tijd van de Reformatie leek het ook zo te zijn op een gegeven moment. Dat Luther had gedaan wat hij kon, maar de paus sloeg terug en Luther moest naar de rijkdag van Worms en de dagen van de Reformatie leken geteld.

Herkenbaar? Je hebt in je gezin met alle gebrek gedaan wat je kon aan christelijke opvoeding, maar je kinderen, kleinkinderen dwalen één voor één weg. Je hebt in een bestuur of organisatie gedaan wat je kon om de christelijke identiteit vast te houden, maar het is toch steeds verder weggezakt. Herkenbaar? In Nederland, waar in samenleving en cultuur de verlaten van God toch steeds verder doorzet en doorgaat. Stort voor Mij uit uw ganse hart zegt de HEERE. En misschien zeg je Elia na: HEERE, ik, we hebben geprobeerd wat we konden, maar U grijpt toch niet in.

En dan is het de tijd dat de HEERE Elia gaat onderwijzen. En hoe! Elia staat in een spelonk, een gleuf tussen de rotsen. Stel nou even voor, dat vak hier links van de preekstoel. Wel smaller waarschijnlijk. De consistoriekamer misschien. En dan komt er een orkaan voorbij. Vlak voorlangs. Bergen scheuren, rotsen breken. En een lawaai, van de wind, van vallende rotsblokken. En dan een aardbeving. Dat kun je je niet

indenken dat alles schudt en trilt. De vloer, de bodem, de kerk, de rotsen. Vlak voor je. En dan een vuur. Vuur dat verschroeit en verteert wat het voor de voet komt. Krakende takken, brekend hout.

En dat alles ging voor God heen, voor Hem uit. Als een ruitermacht voor het paard van de koning zelf. Als de stofwolk voor de ruiter zelf uit. Als die voorboden al zo machtig en majestueus zijn, hoe groot is God Zelf dan niet. Storm, aardbeving, vuur gaan voor Hem uit om Hem aan het oog te onttrekken. Hoe heilig is Hij Zelf dan niet?

Wat is een mens dan? Reken maar dat Elia zich klein heeft gevoeld. Dan past een mens in een luciferdoosje. Reken maar dat Elia er niet over gepeinst heeft om uit zijn spelonk te komen. Dan word ik getroffen, meegezogen, vat ik vlam. Wat ben ik nietig, wat ben ik onheilig. Word u, word jij daar nooit bij bepaald, nooit eens klein van? Gods macht in de schepping, natuur? Onweer of bliksem, storm of brand? Wat is de mens? Wat verbeeld de mens zich wel? Wat is een onverzoend mens? Wat denkt die wel niet?

En toen het suizen van de zachte stilte. Je hoort de stilte na al dat natuurgeweld. En Elia komt. Klein geworden. Nederig gemaakt. Hij bedekt zijn gezicht. Wie zal U zien en leven? Als je tot God komt, in gebed, in Zijn huis, aan Zijn tafel, dan mag dat wel te merken zijn. Dan ga je niet even bij de burens of naar de snackbar. Dan nader je tot God. Eerbied gevraagd. Maar die stilte nodigt uit om te komen. 'Spreek Heere, Uw knecht hoort'.

Gemeente, weten we daarvan? Zo naderen tot God. Als mens, nietig, klein, schuldig. Tot Hem. De Majesteit. Ergens staat geschreven: En zij zullen vrezende komen tot de HEERE. Vrezende, niet van angst, maar bevend, trillend van verwondering, teerheid: Wie ben ik dat ik mag naderen? Wat een genade dat U verschijnt en mij nodigt te komen. Nodigt mijn hart uit te storten, dat U tot mij spreken wilt. Dat is nogal wat anders dan 'even bidden' of gedachteloos lezen en bidden. Dat is in diep ontzag, in besef van kleinheid en nietigheid je stellen voor Hem, de Majesteit. Spreek HEERE..... Dan is stilte geboden. Op je kamer. Letterlijk, stil.

Dat is zo kostbaar. Want dat kan en gaat via Christus' offer. Elia mocht in de spelonk blijven. Bij die storm, dat vuur die aardbeving, de Heere Jezus liep toen ahw naar buiten. En ging er middenin staan. Liet het over Zich heen gaan en verzonk erin. Naderde tot God. En via Zijn offer komt God tot ons en mogen wij tot Hem naderen. Elk woord van God tot mij gaat via dat offer. Is in bloed gedompeld. Ieder woord. Zo kostbaar, zo te bewaren. Elk woord van mij tot Hem via dat offer, in bloed gedompeld tot God gebracht. Dat ik dat mag, spreken met God.

En die stilte was God. Niet in die storm, die aardbeving, dat vuur. Waaraan kon je merken dat in die stilte God Zelf was? Omdat toen de ontmoeting plaats kon vinden. God ging spreken en Elia mocht spreken. En dat gebeurde in die storm niet, in dat vuur niet in die aardbeving niet. Dat was wel indrukwekkend, enorm zelfs, maar daarin liet God Zich niet ontmoeten, was geen verborgen omgang. Zijn mond en Zijn oor waren er niet in. En wat heb je dan nog? Al heb je meegemaakt heel indrukwekkende dingen, enorme gebeurtenissen, of zelfs dromen of engelen gezien. Als er niet de omgang met God in Christus in is, wat dan nog? Dan is het toch leeg.... Als in brood en beker niet de gemeenschap met God in Christus is, dan blijft je hart onbevredigd.

Het is of de HEERE Elia en ons wil vragen: "Mag Ik ook wat zeggen? Mag Ik uw aandacht?" Bidden is ook luisteren. Want in een gesprek praten er twee. Dat is tussen mensen zo, als je alleen zelf aan het woord bent voer je geen gesprek. Dat is tussen God en mens ook zo: als je alleen zelf aan het woord bent in je gebed, dan is het geen ontmoeting, geen gesprek.

2 de HEERE vermaant Elia

We zagen dus dát God Elia onderwijst. Nu letten we erop wát God onderwijst. We letten nu nog eens op de vraag die de HEERE opnieuw aan Elia stelt. Wat maakt gij hier Elia? Er staat letterlijk: wat u hier Elia, wat is u hier Elia. We leggen de klemtoon even twee keer: wat u *hier* Elia. Hier, buiten het beloofde land. Hier. Daar heb Ik toch geen opdracht voor gegeven. Hoor je niet in Israel? Is je werk daar dan klaar al? Heb ik gezegd dat je ermee op mocht houden? En dan de klemtoon: wat *u* hier, Elia. U, de profeet des HEEREN. Zo iemand dan zou jij toch op je post moeten zijn en naar Mij gehoord hebben.

Dat vraagt de HEERE dan zo. Wat u hier. Waar je zo eens bent en komt deze week. Vrijdagavond, zaterdagavond. Wat ben jij hier? Aan het genieten zo te zien. In deze sfeer, bij deze muziek. Hier? Bij deze film? Hier? Of in de lijn van Elia: als je je teruggetrokken hebt. Je zit te mokken. Je denkt: Ik doe het niet meer. Ik ploeg niet langer op rotsen. Ik laat me niet meer uitlachen om God. Wat u hier? Hier. Hoorde u niet op uw post te zijn?

En luister dan eens naar Elia, wat zit het hem hoog. Wat zit het diep. Hij blijft bij zijn gevoelen. Ik heb geijverd, maar ze verlaten Uw verbond, en ik ben alleen en ze kunnen hun gang maar gaan, tegen U, tegen mij. En U laat het maar toe allemaal? Blijkbaar had Elia anders

verwacht. Na zijn gerichts aankondigingen, laten we zeggen, na storm, vuur, aardbeving, had Elia gedacht en verwacht nou komt de klap. Dit was als het ware de flits, en dan wacht je op de donderslag die er een eind aan maakt. Dat God ingrijpt en optreedt en opstaat.

Dan denk ik aan die tweede Elia, Johannes de Doper. Had die ook niet zo gepreekt. Als vuur, aardbeving, storm. De bijl aan de wortel van de boom. Bekeert u, gij addereengebroudsels. Alle boom die geen vrucht voortbrengt wordt in het vuur geworpen. En toen, toen kwam Jezus, en Die preekte en genas wat zieken. Maar Johannes kwam in de gevangenis en daar deed Jezus niets aan. En toen liet hij zelfs vragen; Zijt Gij Degene Die komen zou of verwachten wij een ander? Want is dit nou alles? Geen donderslagen van gericht die echt wat teweegbrengen?

Gemeente, voelen wij dat mee, met Elia, met Johannes de Doper? Ja, dat is voorbarig. Dat is onzuiver om te verlangen naar het oordeel oer mensen, zeggen we gauw. Ja, dat ligt op de loer, of, of...zijn we er heel ver aan ontzonken. Aan die gezindheid van Elia, Johannes de Doper? We zien de kerkverlating toenemen, Gods inzetten worden overtreden. Het lijkt wel alsof God niet optreedt. Maar moeilijk mee hebben? Och nee, we hebben een gelukkig leven en genoeg om van te genieten. Als de recessie maar niet al te erg doorzet en ons inkomen maar niet achteruit. Maar zolang we daar geen zorgen over hoeven te hebben, och dan houden we het wel uit in Nederland. We zien dat de wederkomst uitblijft. Al bijna 2000 jaar. God treedt niet op ten gerichte. De vervolgers blijven machtig. En Gods eer wordt met voeten getreden. En mensen lachen er wat om en doen laatdunkend over God. Maar hebben we het er moeilijk mee? Zolang wij het goed hebben, mag Jezus echt nog wel wegblijven en het gericht uitblijven. O wat leven we er een eind vandaan vaak, ik wel.

Zou dat dicht bij de Heere Jezus niet anders zijn? Dicht bij Zijn kruis en offer. Bij Zijn hart. O, als dat toch gekrenkt word. Als dat toch miskend word. Wat erg. O wat was Hij vol van ijver voor Gods huis en eer. Zijn hart stroomt ervan over. In mijn hart. En vult het ermee. En iets van die gezindheid van Elia kan ik gaan verstaan. HEERE, waarom geen opwekking, waarom toont U Uw macht niet van wederkeer en opwekking? Waarom mogen vervolgers voortgaan en wordt Uw Naam zoveel pijn gedaan?

Na de bliksemflits komt nog niet de donderslag. Na storm, aardbeving en vuur komt niet de totale definitieve afrekening. Maar: de stilte. Elia, er is nog tijd. Ik geef nog tijd. Ik werk met Mijn Geest. Ik geef

nog tijd. Nog steeds aan dit volk dat Mij al zolang tart. Maar Mijn lankmoedigheid is nog niet ten einde. Niet willende dat sommigen verloren gaan maar dat zij allen tot bekering komen. In de stilte. Niet door kracht noch door geweld maar door Mijn Geest zal het geschieden. Nog wacht Ik. Nog ben Ik lankmoedig.

Wat een zegen. Dat God lankmoedig is. Denk eens aan uzelf, aan jezelf. Misschien maakte je wel eens storm mee in je leven, aardbeving die alles op zijn kop zette, vuur dat veel aantastte. Een ongeluk, een bliksemflits. En o, als U toen direct daarna met de donderslag was gekomen. Me geen tijd meer had gegund HEERE. Dan zou het te vroeg geweest zijn voor mij. Want ik bleef erdoor wie ik was. Al was ik gruwelijk geschrokken, ik ging gewoon verder. Wat een wonder dat U nog tijd gaf, stilte gaf. Waarin Uw Geest werkte. En wat die klap dat ongeluk niet bewerkte, dat deed Uw Geest. Die boog mijn hart, Die trok me naar U toe. Die verbrak en versmolt mijn hoogmoed, Die leerde mij overgave aan Christus. Dankzij de tijd die U nog gaf. Het suizen van de zachte stilte.

En zou je dan niet zeggen: HEERE, geef ook anderen nog tijd. Reken nog niet met ze af. Wacht nog opdat ook zij tot bekering komen. Wacht nog totdat..... Want dat maakt de HEERE ook duidelijk. Het komt wel, dat gericht. Elia moet Hazael tot koning over Syrie zalven en die zal velen van Israel doden. Hij moet Jehu tot koning over Israel zalven en die zal het huis van Achab en Izebel doden. En hij moet Elisa zalven tot profeet en die zal ook doden, de kinderen in Bethel. Dat gericht komt wel. Het kan lang duren, maar komen doet het. Geen dwazer houding dan die die denkt och het duurt al zolang, het zal wel mijn tijd duren. En de tijd die de HEERE geeft tot bekering misbruik je tot onverschilligheid.

En aan de andere kant: al duurt het nog lang, en komen er vervolgingen en aanvallen: Ik heb Mij of Ik zal Mij doen overblijven 7000 die de knie voor Baal niet gebogen hebben. 7000. Getal van volheid. Dat zij er allen zullen zijn en blijven, zullen komen en aankomen. Geen 6999. Maar allen. Er zal niemand van gemist worden. Van die de Vader heeft verkoren. Die de Zoon heeft gekocht, de Geest heeft toegewezen gekregen. Niemand van hen zal gemist worden. Ook de kleinste niet, de zwakste niet, ook Elia van onder de jeneverboom niet, ook die avondmaalganger van vanmorgen niet die als een Elia aan mocht gaan. Zij allen zullen er komen. Zij zullen overblijven. Ik verzegel het met brood en wijn. Niemand zal ze uit Mijn hand rukken. Het gaat naar de volkomen verlossing heen. Op Mijn tijd.

Tijd van wederkomst , tijd van sterven. Verlost van moedeloosheid, van

ongeduld, van lauwheid, van kruisdragen, van eenzaamheid, van verdrukking.

En tot aan die dag: ga terug Elia. Nee, geen ontslag, maar verder in Mijn dienst. Op je plaats. Geen aflossing voor de tijd, maar voortgaan tot de tijd. Ook weer na de avondmaalstafel en – zondag. En Elia, hij gaat. God heeft hem onderricht. Hij geeft zijn verzet op, zijn klacht, zijn onbegrip. Ingewonnen door God. Zo doet Hij voortgaan, ook nu nog, ook na vandaag. Moedelozen geeft Hij moed. Mensen die ontslag wilden, maakt Hij weer bereid.

**Zeg aan dit volk: er is zwaar weer op til.
Maar, Heer, het is al jaar en dag zwaar weer,
Nochthans: Er is nog zwaarder weer op til.
Maar, Heer, geloven doet men het niet meer.
Dit is een volk, dat brood en spelen wil;
Niet voor één keer, maar telkens, telkens weer.
En hoeveel woorden ik er ook aan spil,
Het lacht en danst ... en taalt naar U niet meer.
Wel zie ik hier en daar nog enkele getrouwen,
Maar ach, zij zijn zo weinig in getal.
En meestal zijn het kinderen en vrouwen.
Profeet, sta op. Profeet, ga profeteren,
Want voordat Ik als Rechter komen zal,
Moet zich Mijn Volk geheel tot Mij bekeren
Amen**